

Rapportage derde enquête (juni 2020)

Gevolgen Coronapandemie ook voelbaar in watertechnologie-sector

Het Coronavirus (COVID-19) heeft een enorme impact op de wereldwijde volksgezondheid én op de economie. Om een indicatie te krijgen van de economische gevolgen van de Coronapandemie voor de Nederlandse watertechnologiesector voert WaterCoalitie NL (een samenwerking tussen Water Alliance, NWP en Envaqua) met enige regelmaat een enquête uit onder 45 watertechnologiebedrijven in Nederland. Inmiddels wordt duidelijk dat de effecten van de crisis voelbaar worden. Uit de meest recente peiling in juni blijkt dat bedrijven nog steeds nadelige gevolgen ondervinden van de Coronapandemie, maar minder dan in mei. 41 procent van de bedrijven geeft aan dat bestaande orders uitgesteld of gestopt worden en 22 procent geeft aan dat er een forse afname is van het aantal nieuwe opdrachten. De verwachting is dat dit ook de komende maanden nog impact zal hebben op de sector.

Sinds begin maart 2020 ziet de wereld er door het Coronavirus (COVID-19) totaal anders uit, de 1,5 meter samenleving is daar een goed voorbeeld van. Naast volksgezondheid is er zorg over de economische impact van deze crisis op onze sector. In een economische vooruitblik die de Europese Commissie op 7 juli publiceerde, wordt voor Nederland een economische krimp verwacht van 6.8 procent. Dit raakt elke schakel in de watertechnologiesector: van R&D en productie tot aan verkoop en export.

De WaterCoalitie NL (Water Alliance, NWP en Envaqua) is namens de Topsector Water & Maritiem bezig om een beeld te krijgen van de economische effecten en knelpunten waar ondernemers tegenaan lopen in de branche en waar mogelijk oplossingen te vinden. Hiervoor is er een korte enquête opgesteld die regelmatig wordt uitgestuurd. Net als in mei geeft een meerderheid van de respondenten aan gebruik te maken van de NOW of TOZO-regelingen. Het aantal bedrijven dat nu of binnen twee weken niet meer voldoende werk verwacht te hebben voor alle werknemers is in juni met 9 procent gedaald ten opzichte van mei. Dit is mogelijk te verklaren doordat in april en mei bedrijven een deel van hun medewerkers hebben moeten ontslaan of contracten niet verlengd heeft. Ook geven meer bedrijven in juni dan in mei aan een deel van hun medewerkers te moeten ontslaan of op andere activiteiten hebben ingezet (+14%).

“De enquêtes geven ons goed inzicht wat de gevolgen zijn van de coronapandemie voor de watertechnologie sector” aldus Hein Molenkamp directeur van de Water Alliance. “Duidelijk is dat door de grote diversiteit van het bedrijfsleven in grootte, marktsectoren en wel of niet export de gevolgen ook heel erg verschillen. Enerzijds is het zorgelijk om te zien dat meer bedrijven personeel hebben moeten ontslaan of contracten niet hebben verlengd. Anderzijds is het positief dat minder bedrijven belemmering van de maatregelen ervaren. Daarnaast zien bedrijven veel kansen in de verduurzaming van de economie en de rol die water(technologie) hierin kan spelen. Het is goed om de enquête te continueren en zo de effecten op langere termijn te kunnen monitoren” aldus Molenkamp.

Resultaten en trend

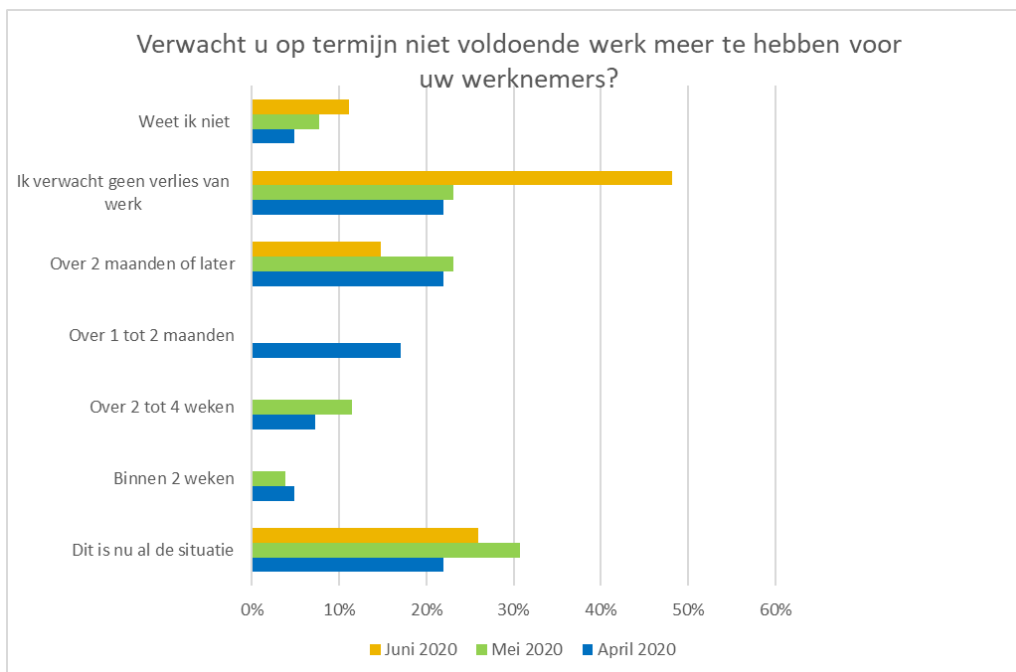
Deze rapportage betreft de resultaten van de derde enquête, uitgevoerd in juni 2020 en de trend die zich aftekent.

Voor de enquête zijn 45 bedrijven aangeschreven, hiervan hebben er 27 gereageerd. De onderverdeling per deelsector geeft goed weer dat veel bedrijven in meerdere delen van de sector actief zijn, en is als volgt:

Drinkwater	37%
Afvalwater	44%
Proceswater	52%
Overig	40%

Hiervan heeft 40 procent minder dan 50 medewerkers in dienst.

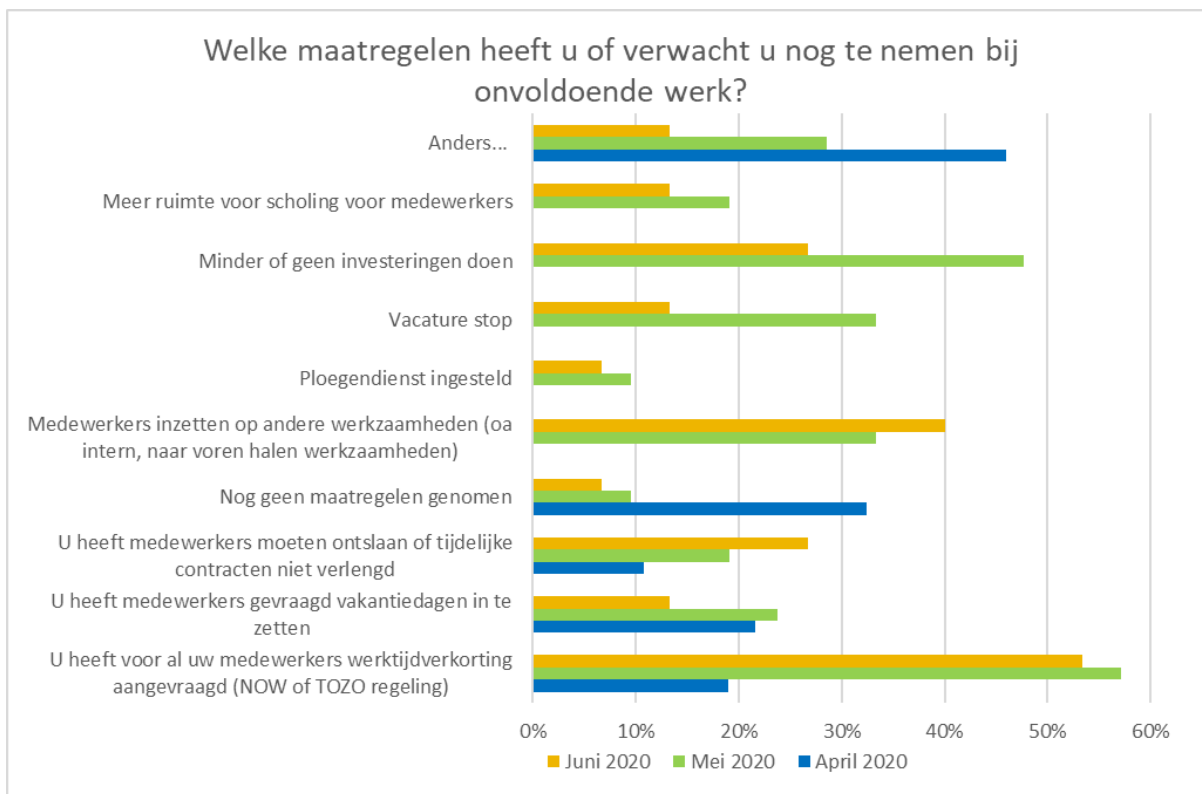
Van de respondenten heeft bijna 26 procent momenteel niet meer voldoende werk voor alle werknemers of is dit de situatie binnen nu en 2 weken. Dat is minder dan de maand mei en gelijk aan het aantal respondenten in april. Daarnaast verwacht nog eens 15 procent pas over 2 maanden of later niet meer voldoende werk voor alle werknemers te hebben. Opmerkelijk is dat meer dan 48 procent van de respondenten geen verlies van werk verwacht door de huidige situatie. Dit is meer dan in de maanden mei en april (resp 23% en 22%), zie figuur 1.

Figuur 1. Laat zien wat de verwachting is voor de hoeveelheid toekomstig werk om de huidige werknemers aan het werk te houden.

De respondenten hebben de volgende maatregelen genomen als gevolg van onvoldoende werk. Ruim 53 procent heeft werktijdverkorting (NOW of TOZO) aangevraagd, dit is ongeveer gelijk met vorige maand. Het aantal respondenten dat de medewerkers op andere activiteiten inzet is gestegen van 33 naar 40 procent. 27 procent heeft medewerkers moeten ontslaan of tijdelijke contracten niet verlengd, dit is meer dan in mei (19%). Het percentage bedrijven dat geen investeringen meer doet is gedaald ten opzichte van mei (27% vs 48%). 13 procent van de respondenten heeft medewerkers gevraagd om vakantiedagen op te nemen of heeft een vacaturestop, dit is minder dan in mei en april toen het rond de 23% lag. Zie figuur 2 voor een overzicht.

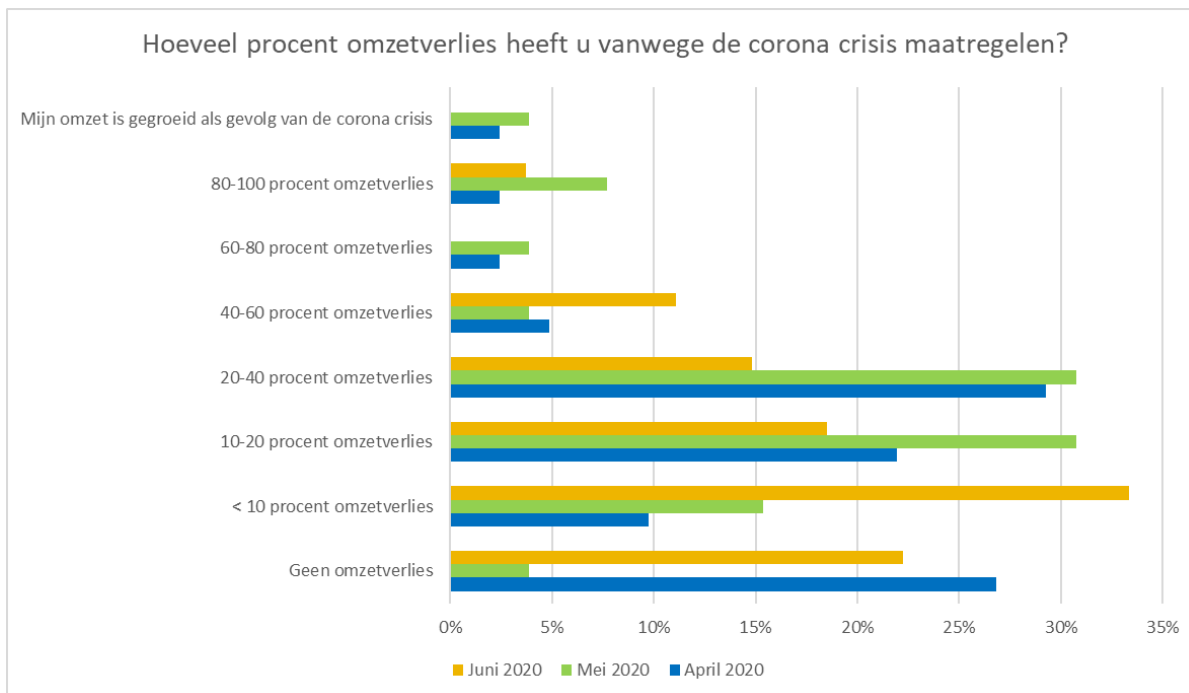
Ten opzichte van vorige maanden laat dit beeld duidelijk zien dat er maatregelen zijn genomen om ondanks het verminderde werk toch door te gaan, waarbij er al een vermindering is in hoe vaak de maatregelen worden ingezet.

Figuur 2. Laat zien welke maatregelen de respondenten al hebben genomen of nog verwachten te nemen doordat er onvoldoende werk is.

Van de respondenten verwacht nog maar 14% over 2 maanden financiële problemen te krijgen en ruim 55 procent verwacht niet of nauwelijks financiële moeilijkheden als gevolg van de maatregelen. Er is een duidelijk verschil te zien met de verwachtingen in mei, toen nog 31 procent verwachtte over twee maanden financiële problemen te krijgen en 42% geen of nauwelijks. De overige respondenten geven aan het nog niet te weten.

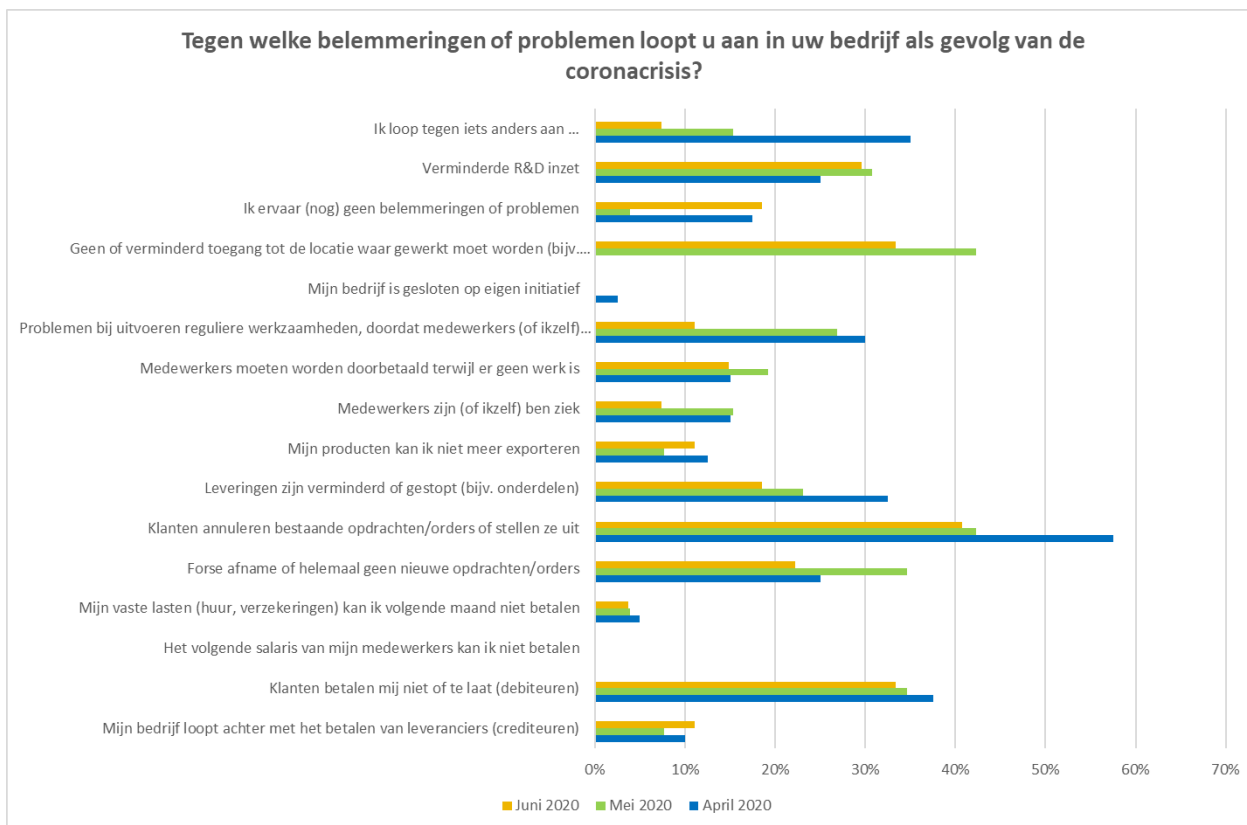
Deze verwachtingen corresponderen met de beschikbaarheid van werk en het verlies van omzet. In figuur 3 is te zien dat 55 procent geen of minder dan 10 procent omzetverlies heeft. Bijna 15 procent heeft meer dan 40 procent omzet verloren, waarvan 3,7 procent meer dan 80 procent. De overige respondenten verwachten tussen de 20 en 40 procent omzetverlies. Hierin is een ook duidelijk verschil te zien met de situatie in mei, toen meer dan 60 procent van de respondenten 10-40 procent van hun omzet verloren hadden en 19 procent minder dan 10 procent of geen omzet verloren had.

Figuur 3. Laat zien hoeveel omzetverlies de respondenten hebben vanwege de Corona maatregelen.

Voor de bedrijven die producten exporteren is de uitkomst opmerkelijk deze maand. Voor 15 procent van de bedrijven is de export geheel gestopt als gevolg van de coronacrisis, dit is iets meer dan in mei. Het aantal bedrijven dat haar export heeft zien groeien als gevolg van de crisis is gegroeid van 4 naar 11 procent. Meer dan in mei zien respondenten geen impact (33%) of een eenzelfde aantal als in mei en april geeft aan niet te exporteren (37%).

De belemmeringen die respondenten ervaren als gevolg van de crisis zijn zeer uitlopend, zie figuur 4. Twee problemen blijven veel aanwezig bij de respondenten (71%, 76%, 60%): klanten annuleren of stellen opdrachten uit en klanten betalen te laat. Het lijkt deze maand beter te gaan met de nieuwe opdrachten (22%) en met de toelevering van goederen (18%). Een derde van de respondenten geeft in alle drie de maanden aan dat er een verminderde R&D inzet is. Het aantal bedrijven dat belemmering ervaart bij de uitvoer van reguliere werkzaamheden door bijv. verminderde toegang tot de locatie is sterk gedaald van 68 procent in mei naar 44 procent in juni. Met uitzondering van het aantal bedrijven dat de crediteuren niet kan betalen ervaren de bedrijven minder belemmeringen dan een maand geleden.

Figuur 4. De belemmeringen waar de respondenten tegenaanlopen vanwege de Corona maatregelen.

De coronapandemie heeft bij veel bedrijven voor een efficiëntieslag gezorgd door het digitaal overleg, zowel binnen bedrijven als ook met buitenlandse partners. Daarnaast zien bedrijven veel kansen in de verduurzaming van de economie en de rol die water(technologie) hierin kan spelen. Bedrijven zien kansen om innovatie te versnellen om hierop in te spelen en de kansen die dit binnen het veranderende landschap met zich meebrengt.

Meer informatie over de enquête kunt u krijgen bij Jantienne van der Meij-Kranendonk, directeur TKI Watertechnologie (email: j.vandermeij@watercampus.nl).